

NAŠ GLAS

Glasilo Zveze državnih nameščencev za Slovenijo v Ljubljani.

„NAS GLAS“ izide vsakega desetega dvajsetega in zadnjega v mesecu.

Celoletna naročnina . . . . . Din 40.—
Polletna naročnina . . . . . „ 20.—
Četrtna naročnina . . . . . „ 10.—

Za inozemstvo je dodati poštino.

— Oglasi po ceniku. —

Uredništvo: Ljubljana, Bohoričeva ulica št. 12. — Upravništvo: Ljubljana, Vodnikov trg št. 5/l. — Poštni ček. rač. št. 11.467.

Uradniki in politiki.

»Činovniški Glasnik« objavlja v svoji številki 147 pod tem naslovom uvodnik, ki zasluzi, da seznanimo z njim tudi naše bralce in slovensko javnost.

Članek se glasi:

Morda ni dežele, ki bi v njej državne uradnike bolj omalovaževali, kakor v naši deželi. To je bolešno in žalostno dejstvo. Premnogi, ki bi delali čast kot državni organi tudi najbolj urejenim državam sveta, občutijo svoj poklic kot težko breme, ki ga od dne do dne vse težje prenašajo. Ta zavest se pretvarja postopno v bridko razočaranje, v razočaranje, ki ga more diktirati samo občutek zgrešenega življenja. In če je še tako zelo vdan državni in narodni zajednici in če še tako ljubi svoj poklic in posel, ki se mu je posvetil od svoje mladosti! — Koliko jih je ki se ne bi zavedali, da so z vstopom v državno službo popolnoma zgrešili svoj življenski poklic!

Razlogov, da se v uradniških vrstah razvija tak občutek, je vsekako več. Ako bi imeli prostora in volje, da jih podrobno analiziramo, bi morali razpresti in razčleniti vso moralno strukturo naše družbe, oziroma ugotoviti v vseh detajlih moralno karakteristiko današnjega časa. Zdi se nam pa, da to z ozirom na tema tega članka, ni potrebno. Omejimo se zato in konstatiramo, da prihaja težko pesimistično razpoloženje, ki danes pritiska na duše državnih uradnikov in uslužbencev, v prvi vrsti od slabe in nepravilne ureditve odnošajev med državo in uradniki, v drugi vrsti pa od slabe in nepovoljne ocene, ki se z njo obeležuje v naši javnosti delo našega državnega aparata, državnega uradništva sploh. Obstoj, bi rekli, prav sistematična kampanja, ki je organizirana zato, da predstavi celo vrsto uradnikov kot nekaj parazitski razred, radi katerega trpi država na ugledu. To je na prvi pogled pretirano; če se pa spomnimo, kaj vse se je dosedaj ob raznih priložnostih in od raznih strani slišalo in bralo, ostane ta vtis.

Osnovna odlika našega časa je, da se nobena stvar ne raziskuje v svoji pravi luči in ne ceni po svoji pravi vrednosti. Površnost in ležernost v obravnavanju tudi najkočljivejših vprašanj, ki zanimajo naše javno življenje, si podajata roko takorekoč na vsak korak. Generaliziranje posameznih in sporadičnih slučajev je baza za skoro vsako dokazovanje in vsak sklep. Ugled uradniškega sloja je v naši javnosti nezasluzeno in neupravičeno potemnel. Vsled slabega zadržanja posameznikov obsoja javnost — vse, kakor pravi narodni pregovor. Radi Nikolaja je zasovražil tudi sv. Nikolaja! ne da bi hkrati pomislili tudi na drugi narodni pregovor: V vsakem žitu je tudi plevel!

V nepovoljni oceni našega uradništva prednjačijo gospodje poslanci. O priliki budžetne debate so se večkrat slišali ne samo ostri napadi na posameznike, ki so se kdajkoli zamerili bodisi posameznikom, bodisi celim političnim skupinam, temveč kar sploh načelne obsodbe državnega uradništva v celoti, ki so mu, ne da bi kaj razločevali, pripisovali najtežje in najslabše napake. Strankarstvo, korupcija, nedelavnost in nesposobnost niso baš najtežji kvalifikativi, ki smo jih izbrali iz govorov in iz medklincev, ki so se

nanašali na uradnike. Četudi vemo, da je vse to potrebno gospodom parlamentarcem, da nekoliko delajo na priljubljeni način in po svoji navadi — zaradi galerij in volivcev, vendar nas njihovi napadi na uradništvo hudo žalijo. Zakaj če bi tudi v neki meri mogli priznati upravičenost do kritike, moramo pa hkrati tudi vprašati: Zakaj pa je tako? Kdo je pa kriv, da današnje stanje v državnem aparatu ni takšno, kakršno bi moralo biti? Ni vse v redu med uradniki — priznavamo, tudi sedaj še ne, kakor smo vedno priznavali. **Toda kdo je te slabe uradnike postavljaj? Kdo jih je protežiral, da so prišli na mesta, s katerih škodujejo kateremukoli legitimnemu interesu? Ali niso sami sebe postavljali? Ne!** Greh, da so tudi taki v državni službi, nosijo v devetdeset od sto slučajev baš politiki sami, ker predobro vedo, da padejo, izginejo s poprišča, če si ne zagotove gotovo število slepo vdanih slug na raznih položajih v državni službi. Proti tem lakajem se borijo tako pošteni kakor tudi pravi državni uslužbenci, ki jih je v tej deželi — hvala bogu — vendarle mnogo več, kakor bi po pogojih njihove tako moralne kakor tudi materialne eksistence kot državnih organov bilo pričakovati, da jih je.

Teh požrtvovalnih delavcev za splošno blaginjo je še mnogo. Smelo trdimo, da je ves napredek v naši državi — govorimo o napredku desetih let, ki ga ni mogoče zanikati — nedvomno zasluga samo tega uradništva. In ta zasluga je mnogo večja, kakor zasluga neklih gospodov, ki v svoji strankarski zaslepljenosti ne vidijo ničesar drugega kot samo svoje korito. Povsod, kjerkoli je več kulture in morale, bi drž. nameščencem priznanja za delo v prid splošni blaginji vsaj ne kratili, če bi jim že ne hoteli pomagati na noge. Žal se moramo pri nas gnati za najprimitivnejšimi načeli.

Košačan:

Gospodarski krogi in uradniške težnje.*

Celokupno narodno gospodarstvo kakor tudi vsak obrat zase potrebuje za obstanek, miren in stvaren razvoj zakonske zaščite in v danem primeru tudi kazenske sankcije. Za izvajanje abstraktnih pravil pa je treba tudi organov, ki skrbijo za njihovo uporabo. To je pa uprava v širšem pomenu besede.

Kaka medsebojna zveza obstoji med narodnim gospodarstvom in upravo? Odgovor:

Trgovina, obrt in industrija se more v redu razvijati in napredovati le tam, kjer je zagotovljena absolutna varnost osebe in imetja; le tam, kjer se spori, izvirajoči iz kupčijskih poslov, hitro in točno rešujejo; le tam, kjer ume uprava pri ustanavljanju in vzdrževanju obrtnih in industrijskih naprav spraviti v sklad intencije in zahteve podjetnikov z javnimi interesi in interesi delavske zaščite; le tam, kjer se davki pravično nakladajo in obzirno izterjujejo; le tam, kjer država in samoupravna oblastva pospešujejo razne gospodarske panoge po jasno začrtanem in pametno izvajanjem programu.

Obstoj in razvoj narodnega gospodarstva zahteva tedaj brezhibno, hitro in točno po-

* Članek našega odličnega sotrudnika gosp. Košačana je bil objavljen tudi v Trgovskem listu

Država.

Skupna državna zajednica sliči po J. Möserju piramidi, ki jo je zgradil narod. Piramida pa mora biti pravilna: Na vrhu ne sme biti preobširna, to pomeni, da vladajoča družina ne sme biti premnogoštevilna; tudi ji ne sme viseti na vratu (v sredini) preštevilna in visoka služinčad, a na trebuhu preveč gladnih požeruhov. Temelj piramide pa ni nikdar dovolj obljuden, dovolj močan in trdno povezan.

Po Börneju pa je na svetu vedno vse po starem. Naši državniki, »merodajni faktorji« poizkušajo vse mogoče, da bi zadostili potrebam sedanjega težkega časa, posnemajo pa nevede francoske prosvetne kroge srednjega veka, ki so nekoč odrediti tridnevni post, da bi odvrnil pretečo lakoto.

slujočo upravo. Ker pa sestavljajo upravo organi, individualni ljudje, je naravno, da morejo ti vršiti svojo službo vedno in povsod v smislu nanje stavljenih zahtev le, ako so 1. moralna in kvalifikativno neoporečni in 2. ako morejo kot ljudje — primerno živeti.

K 1. danes imamo še, zlasti v južnih krajih, mnogo uradništva, ki v moralnem in kvalifikacijskem oziru ne odgovarja. Odtod razne zlorabe, zarada in korupcija v upravi, odtod razne upravno-strokovne pogreške in hibe. Težki stotisoči in milijoni so vsako leto izgubljeni, tako v državnem, kakor v narodnem gospodarstvu sploh.

K 2. delavec, ki ni zadostno plačan, da more preživljati sebe in družino, je večinoma slab delavec, ali pa dela le po sili razmer. To velja še veliko bolj za duševnega delavca, za javnega nameščenca. Kako je ta danes plačan, to je naši javnosti dovolj znano in ne rabimo o tem še posebej pisati. Prejemki državnih nameščencev v Sloveniji, Dalmaciji in deloma na Hrvaškem so taki, da niso v čast državi in širši javnosti. Za to državni uradniki le vegetirajo oziroma delajo dolg na dolg. Heroizem moremo tedaj imenovati, da isti, zlasti v gorenjih pokrajinah, še vedno opravljajo težko, odgovorno delo z veliko vnemo, točnostjo in nepristranostjo. Toda opaža se, da jim peša telesna energija in raste v njih nerazpoloženje do dela in delodajalca. Ali naj se tudi pri nas pritirajo razmere tako daleč, da bo uradnik delil pravico, da bo sploh delal, le po tem, od koga in koliko je prejel podkupnine? Posamezni primeri take nerednosti in podkupljivosti so se že zgodili tudi v severnih krajih.

Napravit red je dolžna država. Odstrani naj, v kolikor se to še ni izvršilo, manj vredno, strokovno nekvalificirano uradništvo in plača preostalo tako, kakor se spodobi. Gospodarski krogi pa imajo na vsem tem eminenten interes, zato tudi oni s svoje strani pozivajo vlado:

1. Urede naj se prejemki in izvrši — po sprejetju novele k uradniškemu zakonu — nova pravičnejša razvrstitev, zlasti prečasnih uradnikov.

2. Od državnega nameščenca ne moremo samo zahtevati vestno, točno delo, ampak moramo mu tudi zagotoviti kot predstavniku oblasti primerno in človeka vredno eksistenco, moramo mu skratka prejemke tako zvišati, da bo njegov materialni obstoj zagotovljen in on v svoji službi popolnoma neodvisen.

3. Vlada izplačaj še letos tako zvane razlike za čas od 1. oktobra 1923 do 1. maja 1924, da se enkrat že odstrani ta sramota za državo-zmagovalko. Začasno kritje — razlike znašajo okrog 260 milijon. dinarjev — bi se moglo najti v Bleirovem ali novem inozemskem investicijskem posojilu. Izposojeni kredit bi se mogel vrniti po vstavitvi za to potrebne postavke v proračunu 1929-30.

Kdor v javnih lokalih ne zahteva „Našega Glasu“, se sramuje svoje lastne suknje!

Iv. Škarja, drž. svetnik.

Važne odločbe Drž. sveta.*

1. V plenarni seji dne 4. maja 1928, pod št. 13710 je dal Državni svet členu 380 finančnega zakona za l. 1928-29 tolmachenje, da se tožbe proti odločbam upravnih oblasti o količini pokojnine rešujejo brez ustnih razprav.

2. Za državne uslužbenice, katerih prevedba ali imenovanje na položaj višje kategorije ali skupine, nego jim gre, je bilo od državnega sveta razveljavljeno, pa so do razveljavljenja vršili funkcije višjega položaja in dobivali višjemu položaju ustrezajoče prejemke, je Državni svet v nekem konkretnem primeru razsodil, da se od uslužbenca ne more zahtevati povračilo razlike prejemkov samo iz razloga, ker je bilo imenovanje (prevedba) razveljavljeno. Prepis te razsodbe z dne 8. febr. 1928, št. 21419 se glasi:

U svom V. Odeljenju sestavljenom od Savetnika: g. dr. Alekse Stanišića, kao predsednika,

* Prejmite, gospod državni svetnik, najlepšo zahvalo za sporočilo. — Ur.

gg. Ivana Škarje, dr. Save Vukanovića, Janka Spasojevića in Stevana Nešića, kao članova i drugog sekretara Andrije S. Bogdanovića uzeo je u razmatranje tužbu Milivoja Jokšića činovnika II. kategor. protivu rešenja Ministra Saobraćaja od 22. januara 1927. god. Br. 23.300 kojim se od imenovanog čini naplata više primljenih prinaložnosti po nepravilnim i docnije presudom Državnog Saveta od 1. septembra 1926. god. Br. 10.376 poništenj ukaz o razvrstavanju pa je, razmotrivši kako tužbu rešenje i ostala akta, tako i odgovor Ministrov na tužbu, poslat pismom od 17. januara 1927. god. Br. 14.045 našao, da pomenuto rešenje nije na zakonu osnovano sa ovih razloga:

Tužbu protivu upravnih akata po pravilu ne sprečava njihovo izvršenje — čl. 36. Zakona o Državnom Savetu i Upravnim Sudovima. Kada je tužilac ukazom o razvrstavanju preveden za činovnika II. kategorije 2 b grupe, a izvršenje ukaza povodom tužbe Glavne Kontrole nije obustavljeno, on je u tome svojstvu i obavljao svoju dužnost sve do dana, do koga je upravni akt — ukaz o razvrstavanju — bio na snazi. Tužilac je imao dakle dužnosti i s ovima skončanu i odgovornost gore okategorisanog činovnika, pa je na osnovu onog ukaza s pravom primao i prinaložnosti, dok je ukaz bio na snazi.

Gore pomenutom presudom Državni Svet je poništio samo ukaz o razvrstavanju ne upuštajući se u pravne posledice samog poništenja.

Tačno je stanovište g. Ministra, da savetska presuda odnosno na osnovu te presude doneto novo ministrovno rešenje, ima u principu povratno dejstvo, zato činovnik na poništenom ukazu ne može zasnovati nikakvo potraživanje n. pr. još neprimljene razlike izmedju prinaložnosti po starom i po novom zakonu za vreme od 1. oktobra 1923. god. do 30. aprila 1924. godine. Ali što se tiče već primljenih prinaložnosti, koje su neodvojive od vršenja dužnosti, princip povratnog dejstva došao bi u sukob sa odredbom člana 36. Zakona o Državnom Savetu i Upravnim Sudovima, prema kojoj odredbi je u ovom slučaju Jaksic s pravom primao prinaložnosti više grupe do poništenja ukaza. Povračaj više primljenih prinaložnosti državnoj kasi dakle ne može se tražiti od Jokšića na osnovu samo povratnog dejstva presude Državnog Saveta, već jedino u vidu oštete državne kase sa strane onih, koji eventualno odgovarjaju za štetu (čl. 89. v vezi čl. 99. zakona o činovnicima, čl. 109. zakona o Glavnoj

sije na noćnem nebu in tako tvori celoto.

Slična celota se vidi pri 7 prednostih, katere ima

Kontroli, pošto je presudom utvrđeno, da je ukaz, na osnovu kojeg je izdat nalog za isplatu prinaložnosti, nezakonit.

Prema tome ima se gornje rešenje Ministra Saobraćaja u koliko se isto odnosi na povračaj u prinaložnostima kao nezakonito poništiti.

Sa izloženog a na osnovu čl. 17 in 34 Zakona o Državnom Savetu i Upravnim Sudovima V. Odeljenje Državnog Saveta,

presudjuje:

Da se rešenje Ministra Saobraćaja od 22. januara 1927. god. Br. 23.300 kao nezakonito poništi, u koliko se odnosi na povračaj razlike u prinaložnostima.

Catulle Mendès:

Izgubljeni zakladi.

I.

Mladi kralj tiste dežele (bil je tako lep, kot mogočen, toda, ojoj! prav tako krut, kot lep) je pozval v svojo palačo pastarico Angelino, ki je pela ob poti, ko se je nekega večera vračal z lova. Dasiravno se je oblačila v barhantasto obleko, in je hodila bosa in v cokljah, si ne bi mogel nihče predstavljati zapeljivejšega dekleta, nego je bila ta obcestna revica. Njeni lasje so bili podobni šopu solčnih žarkov — celo bolj zlati so bili in sijajnejši od solca samega; najbolj rdeče in najbolj sveže vrtnice se bi ne drznile tekMOVATI z njenimi ustnami; in kadar je sukaje svojo preslico zapela pastirsko pesem, so po grmovju utihnile penice od zavisti in srda, ker so mislile, da poje slavček. Prav nič čudno ni bilo torej, da se je kralj zaljubil v tako pastirico. Dal jo je pripeljati v sobo, kjer je bilo pohištvo vse zlato in zrcala v okvirjih, posutih z dragulji, in govoril je z njo tako nežno in laskal se ji je na vso moč, prisegaje ji, da jo bo ljubil vekomaj in da jo prav kmalu naredi za kraljico. Ker je bila prav tako nedolžna kakor lepa, si je moral zelo mnogo prizadejeti, da mu je verjela; in na zadnje je storil z njo po svoji volji. Ves teden se je Angelina opravičeno smatrala za naj srečnejšo žensko na zemlji; kralj, ki ga je strastno ljubila, jo je le prav poredkoma puščal samo, da je mogel v naglici opraviti državne posle; čim sta bila sama, ji je neprestano pripovedoval nadvse sladke reči

in jo milo ljubkoval. Za ubogo dekletu, ki je dotlej služilo pri skopem kmetu in čulo več očitkov, nego dobrih besed in prejele več udarcev, nego poljubov, je bilo to pač milo ravnanje. Komaj, da je še obžalovala, da ni več tako nedolžna, kakor so bile ovčice, ki jih je pasla še pred kratkim; nič preveč ni zamerila dražestnemu kraljevskemu zapeljivcu. Ta se ni mogel dovolj naslišati Angelinega glasu, ki je bil ubranejši od slavčevega, niti se ni nasitil poljubov razcvele vrtnice, kakršna so bila Angelinina usta, niti ni mogel dovolj nagladiti njenih las, svetlih in zlatih kakor solnce ob lepih dneh.

Toda bil ni tistih eden, ki imajo stano vitno srce; nekoč je opazil v dvorani, kako si je neka vojvodinja z dvora, ki je mislila, da je sama, privzdignila krilo, da si popravi podvezo, in zavoljo lepe nožice, ki jo je videl, se je zaljubil v to žlahtno gospo; in ko se je povrnil v sobo, kjer so se blešketala zrcala v okvirjih z dragulji in pozlačeno pohištvo, je dejal Angelini:

— »Čas je že, mala moja, da spet natakneš coklje in oblečeš barhantasto krilo; tu ni prostora zate; sploh ne razumem, zakaj so te trpeli tako dolgo v palači, kjer razširjaš duh po hlevu. Pojdi, prosim te, pojdi odtod, mala.«

Odgovorila je:

— »Prmilostljivi gospod, zgodilo se bo, kot želi Vaše Veličanstvo.«

In odša je iz kraljevskega dvora brez očitkov, vsa objokana.

II.

No, kmalu nato se je nekega poletnega večera, ko se je vse bleščalo samih zvezd,

sprehajal kralj z najlepšo svojo ljubljenko po drevoredih na vrtu; iz odprtih oken palače so se razlegale vesele melodije slavnostne godbe. Nikdar se mladi vladar še ni počutil tako docela srečnega. Ali ni na nočnejši slavnostj pil najizbornejših vin med petjem, lučmi in smehljaji? In sedaj v nočni jasnini, ali mar ne objema ženske, vse vdane in raznežene, lepše od najlepših, ki mu šepeče z glasom, podobnim oddaljenu šumu rajskih harf? Ko sta se spustila globlje v goščavo, polno glasov ptic, ki so se pripravljale, da zaspe, sta opazila kmečkega fanta, ki je čepel pod grmom.

— »Kaj počneš tu, malopridnež?« je vskliknil kralj, in malo da se ni razsrdil.

— »Naj mi oprostite Vaše Veličanstvo«, je rekel fant, ki je trepetal kot list v vetru. »Nisem se mogel upirati poželenju in zakasn timer sem se v parku, da bi poslušal...«

— »Plesne melodije, ki se čujejo skozi okna?«

— »Ah ne, premilostljivi gospod. Da bi poslušal slavčka, ki tako lepo poje tam gori, v platani.«

— »Slavčka?«

— »Da, premilostljivi gospod.«

Kralj je prisluhnil in se obrnil k svoji ljubljenci:

— »Ta otrok je blazen, kajne gospa? Zakaj ozračje je polno daljnjih zvokov kitar in vijol, toda noben slavček ne poje to noč.«

— »Vaše Veličanstvo se izvoli šaliti,« je odgovorila najlepša izmed žena.

— »Vi čujete slavca, vi tudi?«

— »Seveda,« je rekla.

Kralj je dejal:

— »Prečudno je to!«

Iz strokovnih organizacij.

VNEBOVPIJOČA KRIVICA.

Prejeli smo pismo, ki pove samo po sebi več, kot sto protestov. Tako-le nam piše preprost letničar:

Prišel je 1. avgust, ki ni prinesel velike nesreče mogoče samo meni, ampak tudi mnogim tovarišem — sotrpinom.

Po sedmih letih službovanja sem postal dnevničar. Živim z ženo in dvema malima otrokoma, in zdaj sem s 1. avgustom postal dnevničar ter ostal za ta mesec brez plače. Strašno je vprašanje: Kako bomo preživeli mesec avgust brez vsakega vinarja? Trgovci, ki nam dajejo na uš, nam ne zaupajo več, ko slišijo, da smo postali dnevničarji. Razumejo položaj, da smo vsak dan lahko odpuščeni iz službe. Denar, ki smo ga pričakovali, namreč plačo za 1. avgust, je izostala in tudi naši izdatki so ostali neporavnani.

Na novi račun ponovno jemati in nove izdatke napraviti — kako je to mogoče? Mislim, da nas je malo tako varčnih, da bi za naprej plačevali in takoj poravnali dolgove.

Kaj bo z nami? Kako bomo preživeli prihodnje dni? Brez denarja, brez vsake pomoči smo. Otročiči, vedno lačni, gledajo naše obupane obraze. Milo nas postane najpotrebnejšega kruha, ki ga jim pa ne moremo dati. Ali poznate kateri stan v obupnejšem položaju, kakor smo mi dnevničarji, ubogi služitelji? Saj tudi mi delamo v korist države in skrbimo za državo! Koliko dobrega za državo storimo služitelji, mislim, ni treba tukaj navesti.

Koliko opravila in dela ima sluga, ki opravlja službo letničarja? Vsak dan moraš iti ob pol 6. uri zjutraj, da pospraviš pisarniške prostore in pripraviš tu in tam vse potrebno. Ko končaš s tem delom, se vrneš v jetnišnico, da opraviš kaznjence ter se v določenem času izprehajaš s kaznjenci. Vse to mora biti končano do osme ure, ko nastopiš v uradu. Uradovanje traja od 8. do 12. ure in 14. do 17. ure. Med dvanajsto in štiri-najsto razdeljuješ hrano kaznjencem, kar traja od pol do 1 ure. Cela ura odmora je potem posvečena meni, ako ni zopet kaj posla s kaznjenci. Med meni odločeno uro odmora pa prihajajo starši in znanci kaznjencev na obisk, in spet te veže dolžnost, da si prisoten. Potem pregled hrane, razdelitev pitne vode. Komaj končaš s tem, je ura 14, ko moraš zopet točno biti v uradu. Da si zagotovim boljšo bodočnost in dobro kvalifika-

pisal sem čistopise za civilni oddelek. Velikokrat cijo, sem delal še po uradnih urah do 19. zvečer: se zgodi, da moraš vstati po noči sredi najboljše-ga spanja, ker te kličejo orožniki, ki so prignali jetnika. Odkar vstanem in dokler ne ležem, je vsak korak posvečen službi. Radevolje pa storimo vse, ako smo primerno poplačani in se nam ne godi krivica, kakor se nam godi.

Namesto, da bi dne 17. avgusta 1928 prošil za stalnost, sem postal že dne 1. avgusta dnevničar. Pomislite, kako se je težko živelo z vsoto 1134 Din, ki sem jo prejemal mesečno z dokladami vred za ženo in za dva otroka. Vsaka težko zaslužena para je šla za najpotrebnejše v družini.

Navedem majhen dokaz, kako se je vsak mesec razdelila prejeta plača: Mesečno za kurivo 180 Din, mesečno za obleko otrok in žene 250 Din, mesečno za mleko 150 Din, mesečno za drobne stvari v kuhinji 550 Din. Skupaj 1130 Din. Tukaj je razvidno, da sem ves denar, ki sem ga mesečno prejel, razdelil za najpotrebnejše. Da bi pa mislil na kak priboljšek, kako neki. Služba sodnega sluga, ki obenem opravlja službo letničarja, je naporna služba, opasna in odgovorna.

Ali ni sramota, da se državni uslužbenci moramo boriti po časopisju za svoj kruh in dati javnosti na znanje naš obupni položaj? Naj vedo oblasti, v kakem položaju živim s svojo družino, v kakšni bedi in siromaštvu! Ob nastavljenju so mi šteli vsa vojaška leta in službo pomožnega sluga tako, da imam danes 7 let službe. Ali je to mogoče, da se kaj takega zgodi takorekoč čez noč in kar preklične naredba? Vzemite, prosim, višje oblasti naš obupni položaj na znanje in to veliko nesrečo za nas ter odvrnite od nas te krivice! Usmilite se naše uboge dece, ne trgajte jim grižljajev trdega kruha, za katerega radi storimo vse, samo da nas po pravici plačate in nam zagotovite boljšo bodočnost! Ne nalagajte nam in sebi odgovornosti! Sramotno je za nas da moramo živeti od usmiljenja dobrih ljudi. Sluga obenem letničar, ki ima v zaporih približno 30 oseb zaradi različnih zločinov — in jaz kot letničar, ki sem sam med njimi . . . Ali ne pride lahko do sporazuma med nami, in se lahko zgodi in pride do majhnjše, kakor se je že velikokrat zgodilo?

Ali zares ne zaslužimo plačila in stalnosti, ki nam gre za zvesto izvrševanje svoje službe?! Kam in kako bomo gledali, ako nas ne plačate ali še celo odpustite iz službe? Ali si bom potem

upal v javnosti, ali si upam nastopiti proti jetnikom energično?

Prosim v imenu vseh prizadetih, naj se nam zasigura stalnost v naši službi in naj se nas ne postavlja za dnevničarje. M. J.

Vestnik.

Bridka izguba je zadela vse drž. nameščence! Toda ne smemo se preveč žalostiti, da nam sladkosti tuge ne pokvari — redivivus. Po časopisnih vesteh je namreč podal ostavko na podpredsedniško mesto v finančnem odboru dr. Šečerov presladkega imena. Ogromna je poplava spominov, ki vežejo državne nameščence na tega baje edinega strokovnjaka v finančnih vedah. Sploh nam je bil ta veščak silno naklonjen, vsepovsod nam je sledil kot senca ter kazal s prstom na naše polne žepe. Kadar si ubijajo finančniki glave, kako zakrpati luknje v državni blagajni, vedno je dr. Šečerov prvi, ki se trka na prsa: Vi ste od muh! Ali ne vidite draginjskih dokladov drž. nameščencev? — V draginjskih dokladah je on mojster, stročnjak, popoln človek! Na naše doklade je ta gospod kot volk, kot cigan na beli kruh, kakor koza na sol! Alfa in omega vse finančne vede — drag. doklade — to je skrivnost in njegova umetnost, da se mu divimo in klanjamo v prah.

Sploh ne vemo, kje je rešitelj, ker je ta gospodine zapustil podkapitansko mesto s potapljačo se ladje, ki jo vlečejo vrvi uboge draginjske pare. Morda ga bodo pa vendarle preprosili, da se vrne . . . Potem pa — adijo! naše sijajne plače.

Saj nič ne pomaga! V poslednjem »Upokojenec« št. 7 piše g. A. Lešić pod naslovom »Smernice« takole: Prilikom 23. maj u »Kosovu« održanom općem zboru »udruženja upokojenecv i upokojenka u Mariboru«, bilo je i govora o smjernicama za red udruge u idućoj god. Povod razprave dadé upoznavati, da uspjesi dosadanjeg rača nestoje i nikakvom razmerju sa trudom, energijom i marljivošću, koji se je zanj uložio. Uzrok neuspjeha leži bez dvojbe u prvom redu u nama samim. Premda znademmo što hoćemo, ipak neznamo naći pravog puta, kojim bi konačno mogli doći do cilja. Jedni misle, da bismo se morali staviti na vlastite noge, prestati sa moljakanjem tu i tamo i sa vlastitim zastupnikom počti u boj za naše opravdane zahtjeve. Drugi su osvjedočeni, da bi sa tom namjerom, propali, tim više.

In zamišljen je odšel.

Drugi dan je še vedno mislil na ta dogodek, ko se je sprehajal po terasi pred palačo, ki je bila prepolna najlepših razcvetelih rož svetá; toda nenadoma se ga je lotila divja jeza:

— »Holá holá! vrtnarji, vsi vrtnarji naj pritekó! in srečni naj bodo, če jih ne dam zakopati živih štiri čevlje pod koreninami njihovega grmičja!«

Lahko si mislite, da se vrtnarji niso obotavljali in da so se precej pojavili, toda videti je bilo, da niso posebno mirni in da jim ni baš mnogo do tega, da jih zakopljejo tako globoko.

— »Tako mi torej služite,« je rekel kralj, s penami na ustnicah. »Na terasi vidim tulipane, hijacinte, krizanteme, dalije, orhideje in tisoče drugih cvetic. priprostih in dragocenih, ki jih ne maram. Toda vrtnice, kje so te? Kaj ste napravili z divnimi vrtnicami, ki so bile v nasladi mojim očem, z vrtnicami, ki so bile tako lepe, da bog sam nima lepših, niti bolj dišečih v svojem nebeškem rastlinjaku?!«

Vrtnarji, vsi osupli, niso črhili niti besedice.

— »No torej! boste odgovorili?« je zakričal mladi kralj. »Zakaj ste porivali vse rožne grme na terasi?«

Zelo star dvorjan, ki se je slučajno nahajal tam, se je približal in dejal:

— »Vaše Veličanstvo se izvoli šaliti, mislim, zakaj terasa je vsa polna najčudovitejših vrtnic, ki so se kdaj razcvetele pod našim sinjim nebom. Tu so čajne rože, rožnate, rdeče, bakreno - rdeče vrtnice, smaragdne vrtnice, rože - slezenovke, mahovke, mošusove in muškatinne vrtnice.«

— Kaj! vi jih vidite, vse te rože?«

— »Seveda, premilostljivi gospod.«

Kralj je rekel:

— »To je čudno.«

In šel je na trato doli v park, ves zamišljen.

Stopil je komaj par korakov, ko je pričel trepetati po vseh udih in kričé je govoril:

— »Teciye! tecite! le brž! prinesó naj mi suknene plašče in kožuhe! Tako torej! kaj res nimam več slug? Zakolnem se pri bogu, da dam pretepsti vse služabnike, ker so me pustili, da sem šel iz palače v léten-ski obleki in to na tak hladen zimski dan, ko so drevoredi beli od snega in veje vse težke od ivja. He, brzo! brzo! zmrzujem! Če me hitro ne ogrnejo, poginem od mraza pod nebom, ki je vse črno od samih težkih oblakov.«

Kajpada je trideset slug brez odlašanja prineslo gospodarju kožuhe, ki so bili obešeni po omarah, in kraljevski plašč in vse težko sukno, kolikor so ga le mogli iztakniti. Toda oblečen kakor za popotovanje po ledenih deželah, ni nehal drhteti od mraza in tožil je nad mrzlo burjo in otožnim nebom.

Stari dvorjan (bil je to čovek, ki je imel precej poguma in je tudi že predolgo živel, da bi mu bilo mnogo do življenja) je svečano pozdravil kralja in rekel:

— »Vaše Veličanstvo se izvoli šaliti, domnevam! Zakaj še nikoli noben poletni dan ni bil bolj vroč od današnjega; solnčni žarki se blesketajo kakor razpletene zlati lasje.«

— »Kaj? solnce? vi vidite solnce?«

— »Seveda, premilostljivi gospod.«

Kralj je odšel brez besede in šklepetaje od mraza. Sedaj je spoznal, da ni prav storil, ko je tako brezsrčno spodil malo Angelino, ki je imela tako zlate laske, tako rožne ustnice in tako nežen glas.

III.

Vrnil se je na cesto, kjer jo je prvič srečal, ko je pela, oblečena v barhant, z golimi nogami v cokljah. Toda ovčice je pasla druga pastirica, stara, brezzoba in z bergljio pod pazduho. Mladi kralj tiste dežele se je napolil do kmetije, kjer je služila Angelina. Zares, pokleknil bi bil pred krasotičico in jo prošil odpuščanja. Za vso tugo, ki jo je prestala, za vse solze, ki jih je potočila; popeljal bi jo v palačo, jo naredil za kraljico, kakor je obljubljal nekoč. Ojoj! Kmet je skomignil z rameni in odvrnil, da je Angelina umrla prošli mesec za nekakšno bolešno otožnostjo, tako da se vaški padar pri vsi svoji spretnosti ni prav nič spoznal. Zagrebli so revico v nekem kotu, sam bog ve kje. Tedaš so se usule silne solze mlademu kralju, katerega je prevzelo brezplodno kesanje. In vrnivši se na kraljevski dom, si je govoril, da nič ne pomaga, če je človek slaven, bogat, mogočen, če zapoveduje številnim vojakom, če ima v svojih skrinjah ogromne zaklade in po dvorinah svoje palače mnogo zlahtnih gospá, ki si popravljajo podveznico in se delajo, kakor da mislijo, da so same — če pa ne sliši več pojočega slavčka, če se ne more več diviti cvetočim vrtnicam in če ne vidi, kako sneži nanje zlato solnce, kakor kosmiči las.

što bi u tom slučaju morali izaći na političko polje a druga treba i mora ostati nepolitična. Oni vide spás samo u organizaciji. U jednom i drugom nazoru ima nešto dobróga. Prvi preporučuju neki put, kojim bi mogli poći a drugi se sa tim pitanjem još ne bavi, nego polaže veću važnost pripremi za boj, dakako samo formalno. Primjedba »pa već smo organizirani«, koja je tom prigodom pala, osvjetljuje nam jasno, što u tom nazoru jaš fali. Pojam organizacije ne znači samo skupinu ljudi, koji so se našli da nešto dostignu. To nije dosta. Oni moraju i znati kako, kojim putem. Moraju biti na čistom o zaprekama, koje im se suprostavljaju i o načinu, kako bi ih mogli nadvladati, odstraniti. Ako u toj stvari ne postoji isto naziranje i složna volja, sjedinjenim silam rastećim pritiskom djelovati, onda dakako nema izgleda za ikakav uspjeh. Moć organizacije po-

stoji ne samo u zajedničkom cilju, nego još više u složnom nastupu, istim putem prema njemu. Mislim, da nije nužno upozoriti, što nam jaš fali, da postanemo istinska organizacija. Do sada smo bili samo organizacija na papiru, bez snage, bez duha, bez borbenosti, bez upliva. Što je za jednog bila zapreka, za drugog je bila pomoć i jedini oslon. Jedan vuče amo a drugi tamo, nije čudo da umiremo razočarani kao propalice, razdvojeni sa čitavim svjetom. Na nama je, da se oporavimo i da se javimo, da i mi još uvijek zahtjevamo pravo na život.

»Znanci«, črtice. »Slovenec« je napisal 17. junija 1928 v št. 137 med drugim o knjigi, ki jo je izdal in založil A. Adamič, tudi tole: »Lahen, naturalistični slog, zgoščenost ter mnogo, mnogo dejanja morajo zanimati vsakogar, kdor prične s čitanjem. Marsikatera črtica, kakor

»Kresni večer«, »Bratova slika« ali pa »Lačni in siti«, bi se dal razširiti v roman. Način opisovanja impresij je individualen, originalen in takoj čutiš, da je spisal te novelete zrel človek. Vtis mora napraviti na vsakogar črtica »Zobovje«, ki je pravo pravcato pripovedništvo brez sentimentalnih okraskov in fraz. Črtico »Dobri Peter« so ponatisnili ameriški listi, med njimi »Prosveta«, ki izhaja v 40.000 izvodih. Želeti bi bilo, da si lično knjigo, ki je na prodaj v vseh knjigarnah, nabavi vsakdo, kdor ljubi čist in preprost slog. — Knjiga se lahko naroči tudi pri uredništvu Naš. Glasa, kjer je znatno cenejša (s poštnino 19 Din).

V stoletju živčnih bolezni je treba imeti jeklene živce. Uživanje zrnale kave pa jih ubija. Najboljši nadomestek za kavo je zato žika, ker je ob enem tudi redilna.

C. J. Hamann,
Ljubljana

Vam nudi najsolidnejši vir nakupa perila, opreme nevest novorojenčkov, perja in modnih potrebščin.

Predtiskarija modernih ročnih del.

Tvrška Andrej Marčan

priporoča svoji mesnici:

Prešernova ul. 16.

Ljubljana

Rimska cesta 21

Restavracija

IGNACIJ BANKO

Ljubljana, Kette Murnova ulica 3.

priporoča gg. drž. uradnikom dobro postrežbo v kvaliteti pijač in hrane.

DANIJEL ZUPANC

zlatar

Wolfova ulica št. 6, Ljubljana

Zlatarska popravila in nova dela po nizki ceni.

Manufakturna trgovina

FABIANI & JURJOVEC

Ljubljana, Stritarjeva ul. 5.

Priporočata razno pomladansko in poletno blago. — Vedno v zalogi perje, puh in žima za blazine od najcenejše do najfinejše vrste. Na obroke proti garanciji uradov.

Cenejše kot pri razprodajah

se dobi vsakovrstno manufakturno blago pri

J. TRPIN, Maribor
Glavni trg št. 17.

Miroslava Leitgeb

Ljubljana, Jurčičev trg 3.
strojno in ročno vezenje zaves, pregrinjal, perila in oblek v najsolidnejši izdelavi.

Obiščite
novo urejeni
oddelek za
gospode

Trpežno blago
Najnižje cene
Modna trgovina
za dame in
gospode

A. Šinkovec nasl. K. Soss
Ljubljana, Mestni trg 18, 19.

FOTO-APARATE

in vse druge potrebščine
dobite pri

Drogeriji 'Adrija'

Mr. Ph. S. Borčič

Ljubljana, Selenburgova ul. 1.

Parna pekarna

FRANC DOLINAR

LJUBLJANA

PRED ŠKOFIJO 11

POLJANSKA C 19

najtopleje priporoča svojim cenj odjemalcem večkrat dnevno prvovrstno sveže pecivo in različne vrste slaščic.

Pri vsakem dobro pripravljenem obedu naj bodo na mizi tudi testenine

PARNA PEKARNA

JEAN SCHREY NASL.

JAKOB KAVČIČ

*

VEČKRAT NA DAN SVEŽE PRIZNANO

NAJBOLJŠE VSAKOVRSNO PECIVO.